

Van Dale Pocketwoordenboek **Marokkaans-Nederlands**

Eerste editie

Door drs. Ankie van Pel

van Dale

Utrecht - Antwerpen

Voorwoord

Een beknopte woordenlijst uit een lesboek schiet al gauw tekort als je je wilt verdiepen in het Marokkaans-Arabisch. Dit geldt niet alleen voor cursisten, maar ook voor eenieder die naar Marokko wil reizen en iets van de taal wil af weten.

Ik ben arabist en onderwijs al vele jaren Marokkaans-Arabisch. De vraag van cursisten: “Waar kan ik een woordenboek Marokkaans-Nederlands vinden?” kwam veelvuldig voorbij. In het verleden zijn er in het Nederlands wel uitgaves geweest, maar die zijn helaas niet meer verkrijgbaar. In het Frans, Duits, Engels en Arabisch bestaan er woordenboeken, die zijn echter merendeels gebaseerd op het voor een leek lastige wortelsysteem van het Arabisch.

Vaak kreeg ik het verzoek: “Kun jij niet eens een lijst samenstellen of een woordenboek maken?”. Nu is dat geen makkelijk karwei gezien de onderlinge verschillen in uitspraak en woordgebruik tussen de verschillende streken binnen Marokko zelf. Zo verschilt het dialect in Noord- en Oost-Marokko aan de grens met Algerije van het dialect dat in het zuiden of westen gesproken wordt. Met Marokkaans-Arabisch wordt een verzamelnaam aangeduid. Toch ben ik hiermee aan de slag gegaan.

Op basis van mijn eigen kennis van het Marokkaans-Arabisch, mijn woon- en werkervaring in Marokko, navraag bij talrijke Marokkaanssprekenden én mijn leservaring heeft de verzameling woorden nu tot een tweedelig pocketwoordenboek geleid. De woorden zijn gebaseerd op het dialect van voornamelijk de grote steden zoals Rabat, Casablanca, Fes, zeg maar een soort “Algemeen Beschaafd Marokkaans”.

De twee delen bevatten naast veel voorkomende woorden ook talrijke voorbeelden en uitdrukkingen. In ieder deel is daarnaast informatie te vinden over:

- de taalsituatie in de Arabische Wereld
- de taalsituatie in Marokko
- het Arabische alfabet en het gebruikte transcriptiesysteem
- het klankenstelsel van het Marokkaans-Arabisch
- een beknopt overzicht van de Marokkaanse grammatica
- werkwoordenschema's

Drs. Ankie van Pel
Voorjaar 2020

a

a (+ nw; aanroeping) *hé!*: *a Driss!* *hé Driss!*; *a sidi!* *hé meneer!*; *a l-kelb!* jij hond! [scheldwoord]; *a ḥayyana ʕli-ya!* och arme ik!

ab (mv: aba) (zn) vader

aba (l-ʿ) u l-ʿummahat de vaders en de moeders

abad (zn) eeuwigheid

abaden! geen sprake van!, nooit!

abḥat (zn, mv) zie **beḥt**

abna (zn, mv) zie **ibn**

abnak (zn, mv) zie **bank/banka**

abnus (zn) [MSA] ebbenhout

abramis (zn) [MSA] brasem

abril (zn) april

abṭal (zn, mv) zie **baṭal**

abu l-hawl (zn) de Sfinx

abžadiya (l-ʿ) (zn) het abc, het alfabet

abḡad (bn, elatief) verder

ada (zn) gevaar, overlast: *fi-h l-ada* hij is gevaarlijk

ada/y-adi (ww) **1** pijn veroorzaken **2** schade berokkenen

adab (zn) **1** beleefdheid, fatsoen: *be-l-ʿadab* beleefd, hoffelijk **2** literatuur

Adam (zn) Adam [de eerste mens (volgens de Bijbel)]; *bnī Adam* [de zoon van Adam] het menselijke ras

1 adami (zn) mens

2 adami (mv: adamiyin) (bn) beleefd, beschaafd, menselijk

adan (zn) gebedsoproep

adat t-tenkir (zn) onbepaald lidwoord

adat t-tegrif (zn) bepaald lidwoord

adawat (zn, mv) gereedschap, materiaal

adawat l-makla (fuṛṣiṭa, mus,

mḡelqa) (zn) bestek [vork, mes, lepel]

adawat meṣnuḡin men le-ḥdid (zn) ijzerwaren

adawat meṣnuḡin men n-nḥas (zn) koperwerk

adda/y-addi (ww, II) voldoen aan

adem (zn) mens

aden/y-aden (ww, III) toestaan: *ṣkun lli aden l-ek be-ṛ-ṛḡe?* wie heeft je toegestaan terug te keren?

adilla (zn, mv) zie **dalil**

adwaq (zn, mv) zie **duq**

adwiya (zn, mv) zie **dwa**

adyar (zn, mv) zie **dayr**

aḍṛar (zn, mv) zie **ḍurṛ**

afaq (zn, mv) zie **ufuq**

aḍfal (bw, elatief) beter

afiyun (zn) opium

afkar (zn, mv) zie **fekra**

aflam (zn, mv) zie **film**

afrad (zn, mv) zie **fard**

afṛad l-famīlya (zn) familieleden

afṛad l-ʿusṛa (zn) gezinsleden

afṛad l-ʕaʿīla (zn) familieleden

afṛaḡ (zn, mv) zie **farag**

afṛah (zn, mv) zie **2 farah**

afḡal (zn, mv) zie **feḡl, fiḡl**

agdal (zn) [B] weidegrond [vroeger bestemd voor het vee van de sultan]

Agdal Agdal [wijk in Rabat, Marokko]

aḡani (l-ʿ) dyaḡ l-tiḡifun (zn) beltonen

aḡbiya (bn, mv) zie **ḡabi**

aḡlabiya (zn) meerderheid: *l-ʿaḡlabiya*

d-le-byut de meeste huizen

aḡṣiya (zn, mv) zie **ḡiṣa**

ah ya willi! wat een ellende!

ahdaf (zn, mv) zie **hadaf**

ahemmiya (zn) belangrijkheid

ahlan wa saḡlan (zn) [MSA] zie **ahlen u**

sahlen

ahlen hallo, hoi: *ahlan!* hallo! [antwoord]

ahlen u saḡlan (zn) welkom

aḡram (zn, mv) zie **haram**

ahadiṭ (zn, mv) zie **ḥdiṭ**

aḡbab (zn, mv) zie **ḡabib**

ahdat (zn, mv) zie **1 ḡadita**

aḡkam (zn, mv) zie **2 ḡukm**

aḡlam (zn, mv) zie **ḡulm**

aḡsan (bw) beter

aḡwad (zn, mv) zie **ḡawḍ**

aḡwal (zn, mv) zie **ḡal**

aḡya (zn, mv) zie **1 ḡeyy**

aḡyan (zn, mv) zie **1 ḡin**

aḡyanan (bw) [MSA] soms

aḡzab (zn, mv) zie **ḡizb**

ait, ayt (zn) [B] clan, stam

akadimiya (zn) academie

akadimiya (l-ʿ) d-le-fnun (zn) kunstacademie

akfan (zn, mv) zie **kfen**

akri (mv: akriyin) (bn) paars(achtig)

aktar, akter (bw) meer

akteriya (zn) meerderheid, meesten:

l-ʿakteriya men-hum de meesten van hen;

l-ʿakteriya d-le-byut de meeste huizen

ala (mv: alat) (zn) apparaat: *ala musiḡiya*

muziekinstrument; ala musiḡiya mkewwna

men meḡmuḡat sraser carillon; ala kaḡrabaʿiya

elektrisch apparaat

alam (mv: alam) (zn) fysieke pijn

alat (zn, mv) gereedschap

alat dvd (zn) dvd-speler

alat l-ʿaḡwiba (zn) antwoordapparaat

alat ṣeṛṫ (zn) geldautomaat

al-bayṭ al-ʿabyaḍ [MSA] het Witte Huis

album (zn) album

alef (mv: alaf) (hoofdtelw) zweidend

alfayn (hoofdtelw) tweeduizend

alif (zn) alif [de eerste letter van het Arabi-

sche alfabet]

alku| (zn) [MSA: *al-kuḥu|*] alcohol

alku| abru|é (zn) [Fr: *alcool à brûler*] brandspiritus

allah (zn) zie **allah/allah**

allah-u akbar [MSA; lett: God is groter] God is groot [hier in de betekenis als de grootste]

almas (zn) [MSA] diamant

altu (zn) alt

alu? hallo?: *alu, škun męa-ya?* hallo, met wie spreek ik?

alza (zn) [Alsa, merknaam] vla

alžabra (zn, al is hier het lidw) [MSA] algebr

alğab (zn, mv) speelgoed

alğab l-quwa (zn) atletiek

alğab nariya (zn) vuurwerk

allah/allah (zn) God

A|mani (mv: A|maniyin) (zn en bn) **1** Duits **2** Duits

A|manya (zn) Duitsland

amakin (zn, mv) zie **makan**

amal (zn) **1** hoop **2** kans

aman (zn) veiligheid, vertrouwen, vrede: *f-'aman ilah* in perfecte staat [lett: onder de hoede van God]

aman b-le-xrayef (zn) bijgeloof

amana (zn) betrouwbaarheid

amasi (zn, mv) zie **umsiya**

amatist (zn) amethyst

¹Amaziği (mv: Amaziğiyin, Imaziğen) (zn) Berber

²Amaziği (mv: Amaziğiyin) (bn) Berbers **amen/y-amen be** (ww, **IV**) vertrouwen hebben in

amer/y-amer (ww, **III**) bevelen

¹amin (mv: umana) (zn) betrouwbaar persoon

²amin, amina (bn) betrouwbaar, eerlijk

amin ř-řunduq (zn) kassier, penningmeester

amir (mv: umara) (zn) emir, prins

amir le-bğer (zn) admiraal

amira (mv: amirat) (zn) prinses

amkina (zn, mv) zie **makan**

amlak řaqariya (zn) onroerend goed

amlu (zn) amandelpasta [arganolie, amandelen en honing]

amma ... amma ... hetzij ... hetzij ...

amma ... fa (bn) wat betreft: *amma l-weld fa huwa řğir* wat de jongen betreft, hij is klein

amma l-'an wat nu betreft

ammen/y-ammen b-llah (ww) in God geloven

Amrika (zn) Amerika

Amrika l-Latiniya (zn) Latijns-Amerika

Amrikani (mv: Amrikaniyin) (zn en bn, variant: *Amriki* (*Amrikiyin*)) **1** Amerikaan

2 Amerikaans

¹amř (mv: awamir) (zn) bevel, dictaat, opdracht, order: *hadak maři amř-ek* dat is je zaak niet!, dat gaat je niets aan!

²amř (mv: umur) (zn) kwestie

amřad (zn, mv) zie **meřd**

amřad l-ğeynin (zn, mv) zie **meřd l-ğeynin**

amtal (zn, mv) zie **matal**

amtila (zn, mv) zie **mital**

amřar (zn, mv) zie **mařar**

amunya (zn) ammonia

¹amwal (zn) financiën

²amwal (zn, mv) zie **mal**

amwař mutakassira (zn) branding

ana (pers vnw) ik: *ana b-nefs-i / ana b-řař-i / ana b-řuř-i / ana b-yedd-i* ik zelf; *ana b-weğđ-i* ik alleen

ana u nta jij (m) en ik [lett: ik en jij]

ananas (zn) ananas

¹anani (mv: ananiyin) (zn) egoïst

²anani (mv: ananiyin) (bn) egocentrisch

ananiyya (zn) egoïsme

anaqā (zn) elegantie, gratie

anařil (l-) (zn, mv) zie **inřil (l-)**

anba (zn, mv) nieuws, nieuwsberichten

anbiya (zn, mv) zie **nabi**

Andalus (l-) (zn) Andalusië

andiya (zn, mv) zie **nadi**

andīma (zn, mv) zie **niđam**

anfa (zn) [B] heuvel

aniq (mv: aniqin) (bn) elegant, chic

anisa (mv: anisat) (zn) juffrouw

anna (vw) dat: *anna-hu* dat hij; *anna-ha* dat zij

anřiřa (zn, mv) zie **nařař**

anwağ (zn, mv) zie **nuğ**

apéro (zn) [Fr: *apéritif*] aperitief

aprē-razaz (zn) [Fr: *après-rasage*] after-shave

aqalim (zn, mv) zie **iqlim**

aqell (bn) minder: *ğel l-'aqell* ten minste

aqell men minder dan: *ğel l-'aqell* ten minste

aqelliya (mv: aqelliyat) (bn) minderheid

aqlam (zn, mv) zie **qalam**

aqřab (zn, mv) verwanten

aqřař (zn, mv) zie **qurř**

aqřeb (bn) dichterbij: *f-'aqřeb weqř mumkin* zo snel mogelijk; *f-'aqřeb l-'ažel* zo spoedig mogelijk

aqsam (zn, mv) zie **qism**

aqsař (zn, mv) zie **qeřř**

aqzam (zn, mv) zie **qazam**

arbah (zn, mv) zie **rbeh, rebğ**

Arřud Erfoud [stad in Marokko bekend om trilobieten]

argan (l-') (zn) [B] arganboom

arika (zn) divan

arřif (zn) archief

arxam (zn, mv) zie **raxm**

Arřentin (zn) Argentinië

Arzentini (mv: Arzentiniyin) (zn en bn)

1 Argentijn **2** Argentijns

arzuha da'ira (zn) draaimolen

ara (zn, mv) zie **ra'ya**

ara!, **ari!** (mv: araw!) (geb wijs) geef hier!, laat zien!

aradayn (zn, mv) zie **ard**

aradin (zn, mv) zie **ard**

aramil (zn, mv) zie **armal**, **armala**

aramila (zn, mv) zie **armala**

arbab (zn, mv) zie **rebb l-gamal**

arbab l-magamil (zn, mv) zie **rebb l-megmel**

arbeğ (hoofdtelw) zie **rebğa**

arbeğ (l-') (zn) woensdag

arbeğtaš (hoofdtelw) zie **'rbeğtaš**

arbeğin zie **'rebeğin**

ard (mv: aradin, aradayn) (zn, v) aarde [ver-
sus hemel], grond: *taħ fe-l-'ard* hij viel op de
grond; *l-'ard* de Aarde

ard filahiya (zn) agrarische grond

arđiya (l-') (zn) marktgeld

arĥan (zn, mv) zie **rukĥ**

armal (mv: aramil) (zn) weduwnaar

armala (mv: aramil, aramila) (zn) weduwe

arneb (mv: rwaneb) (zn) haas

arqam (zn, mv) zie **ręqm**

arxaš (bn) zie **ręxeš**

as (zn) mirte [heester]

asabiğ (zn, mv) zie **usbuğ**

asad (mv: usud) (zn) [MSA] leeuw

asaf (zn) spijt: *mğa l-'asaf* het spijt mij

asalib (zn, mv) zie **uslub**

asami (zn, mv) zie **ism**

asaqif (zn, mv) zie **usquf**

asarir le-wžeh (zn, mv) gelaatstrek

asas (mv: usus) (zn) basis, fundament,

grondslag: *ęla asas men* op basis van

asasi (mv: asasiyin) (bn) fundamenteel, ge-
grond

asatida (zn, mv) zie **ustad**

asatida žamiğiyin (zn, mv) zie **ustad**

žamiği

asařil (zn, mv) zie **usřul**

asařir (zn, mv) zie **uřtura**

asbab (zn, mv) zie **sabab**

asbaqiya (zn) voorrang

asbirin (zn) aspirine

asfalt (zn) asfalt

Asfi Safi [stad in Marokko]

asham (zn, mv) zie **sehm**

as'ila (zn, mv) zie **su'al**

asir (mv: usařa) (zn) krijgsgevangene

asliħa (zn, mv) zie **slah**

asma (zn, mv) zie **ism**

Asya (zn) Azië

Asyawi (mv: Asyawiyyin) (zn en bn) **1** Azi-
aat **2** Aziatisch

ařel (mv: uřul) (zn) afkomst, oorsprong:
ħuwa fe-l-'ařel ĥulandi hij is van oorsprong
Nederlands; *bent l-'ařel* een meisje uit een

goede familie

ařfar (zn, mv) zie **řafar**

ařhab (zn, mv) zie **'šaħeb**, **řšaħeb**

ařli (mv: ařliyyin) (bn) authentiek, oorspron-
kelijk, origineel

ařnam (zn, mv) zie **řanam**

ařrar (zn, mv) zie **serr**

ařrięa (zn, mv) zie **řiřaę**

ařurans (zn) [Fr: *assurance*] verzekering

ařwat (zn, mv) zie **řawt**, **řut**

ař/ařnu (vr vnv) wat: *ař-men* wat voor,
waaraan, welk(e); *ař-men žiħa?* welke kant?;
b-ař met wat, waaraan, waarmee; *f-ař* waar-
in; *l-ař* waarvoor; *ař kayen?* wat is er?

ařgal yadawiya (zn, mv) handarbeid

ařięga teħt l-ħemřa (zn) infrarode stra-
ling

ařkal (zn, mv) zie **řkel**

ařnu (vr vnv) zie **řnu**

ařxaš řumek (zn, mv) zie **řexš řumk**

ařxaš řureš (zn, mv) zie **řexš řreš**

ařya (zn, mv) zie **'ři**

ařęar (zn, mv) zie **řięr**

at (zn) [Eng] apenstaartje

ata/y-ati (ww) brengen: *ęedda nati-k bi-ħa*
morgen breng ik je het

atar tarixi (zn) historisch monument

atařat (zn, mv) **1** antiquiteiten, oudheden
2 ruines

atat (zn, mv) huisraad, inboedel, meubilair

atay (zn, geen lidw) thee: *atay nigru* zwarte

thee; *atay xđer* groene thee

ater (zn) **1** litteken **2** spoor, voetafdruk

atfal (zn, mv) zie **tufil**

ati (mv: atiyin) (bn) volgend(e)

atir (zn) ether

atna (vz) gedurende

atter/y-atter fe (ww) beïnvloeden, bespe-
len

ařales (zn, mv) zie **ařleš**

atfal řęar (zn, mv) zie **tefl řęir**

ařibba (zn, mv) zie **řbib**

ařibba l-međřařa (zn, mv) zie **řbib**

l-međřařa

ařleš (mv: ařales) (zn) atlas

Ařleš (l-') (zn) de Atlas, het Atlasgebergte

Ařleš (l-') l-kabir (zn) de Hoge Atlas

Ařleš (l-') l-mutawassiř (zn) het Mid-
den-Atlasgebergte

Ařleš (l-') ř-řağir (zn) de Anti-Atlas

awamir (zn, mv) zie **'amř**

awani fiđđiya (zn) zilverwerk

awđaę (zn, mv) zie **wadę**, **wedę**

aw-imma (vw) of

awlawiya (zn) zie **awwaliya**

awqat (zn, mv) zie **weqt**

awqat l-xedma (zn) kantooruren

awqat l-gamal (zn) werkdagen

awqat ř-řif (zn) zertijd

awqat z-zyara (zn, mv) zie **weqt z-zyara**

awšiya (zn, mv) zie **waši**
awtar (zn, mv) zie **watr**
awwaliya (mv: awwaliyat) (zn) prioriteit, voorrang
awwel, ula (mv: awwelin, awellun) (rang-telw) [MSA] eerste: *awwel š-šher* de eerste van de maand; *awwel waḥed lli kla* de eerste die gegeten heeft
awwelen [MSA] in de eerste plaats, ten eerste
awweli (mv: awweliyin) (bn) elementair, primair
awwelun (zn, mv) zie **awwel**
ax (mv: xut) (zn) broer: *ax-i* mijn broer
axawat (zn, mv) zie **uxt**
axbar (zn, mv) nieuws, nieuwsberichten: *l-'axbar* het journaal, het nieuws
¹**axir** (zn, geen mv) einde: *f-'axir s-simana* aan het eind van de week; *axir z-zaman* het einde der tijden; *fe-l-'axir* ten slotte, uiteindelijk
²**axir** (mv: axiṛin) (bn) laatste: *axir meṛṛa* de laatste keer
axiṛa (l-') (zn) het hiernamaals
axiṛen (bw) [MSA] eindelijk, onlangs, ten slotte
axlal (zn, mv) zie **xalal**
axlaq (zn, mv) **1** manieren, moraal **2** karakter
axlaqi (mv: axlaqiyin) (bn) zedelijk
axṭa (zn, mv) zie **xaxa**
axur, uxra/xuṛa (mv: xuṛin, xṛin) (zn) ander: *mdina xuṛa* [de u in *xuṛa* moet kort worden uitgesproken] een andere stad
aya (mv: ayat) (zn) Koranvers
ayy (onb vnv, + onbep bn ev) elk, ieder, welke ook: *ayy waḥed* iedereen, wie dan ook
ayya'il (zn, mv) zie **ayyel**
ayyatu-ha l-'axawat, ayyu-ha l-'ixwa geachte dames en heren
ayyel (mv: ayya'il) (zn) hert
Ayyub (eigenaam) Job
azaliya (mv: azaliyat) (zn) legende
azamat (zn, mv) zie **azma**
azir (zn) rozemarijn
azma (mv: azamat) (zn) crisis: *azma iqtisadiya* economische crisis
ažal (zn) termijn
ažanib (zn, mv) zie ¹**ažnabi**
ažar-kum !lah! [lett: moge God u compenseren] condoleance [aan de familie van de overledene]
aždad (zn, mv) zie ²**žedd**
ažer (zn) beloning, compensatie [voor een goede daad in het hiernamaals]: *!lah yeğdem l-ažer* condoleance [lett: moge God de beloning in het hiernamaals vergroten]
ažhiza dyal le-PC (zn) hardware
aži! (mv: ažiw!) (geb wijs) kom!
¹**ažnabi** (mv: ažanib) (zn) allochtoon, buitenland, vreemdeling
²**ažnabi** (mv: ažnabiyyin) (bn) buitenlands

ažsam (zn, mv) zie **žism**
ažyal (zn, mv) zie **žil**
aždad (zn, mv) zie **žadad**
ažda (zn, mv) zie **ğudw**
ažda l-žism (zn) ledematen
ažda mešnuğ (zn, mv) zie **ğudw mešnuğ**
¹**ažmal** (zn, mv) werkzaamheden
²**ažmal** (zn, mv) zie **ğamal**
ažmaq (zn, mv) zie **ğumq**
ažqub (zn, mv) zie **ğuqab**
ažwam (zn, mv) zie **ğam**
ažzeb (mv: ɣazzab) (bn) ongehuwd

b

b- (vz) zie **b-/be-/bi-**

b-/be-/bi- (vz, voor twee medeklinkers *be-* en o.a. voor perssuf *bi-*) door, in, met (be-hulp van), waarmee: *zuž b-žuž* twee bij twee; *ka nakul b-yedd-i* ik eet met mijn hand; *kteb be-s-stilul* schrijf met een pen!; *be-l-ğerbiya* in het Arabisch; *meřhaba bi-k!* welkom!

bab (mv: biban) (zn) deur, poort: *bab dawwar* draaideur; *bab l-xuruž* uitgang

bab l-kumm (zn) anus

bab l-mim (zn) anus

Bab Sebta Ceuta [Spaanse enclave in Noord-Marokko]

baba (zn) papa

babağa (zn) papegaai

babnuž (zn) kamille

babunež (zn) kamille

babur (mv: babuřat, bwabeř) (zn) schip, stoomboot

babuš (zn) babouche [leren puntmuil]

badan (mv: bdan) (zn) lichaam

badani (mv: badaniyin) (bn) fysiek, lichamelijk

badı (mv: badiyin) (bn) inleidend

badil (mv: budala) (zn) alternatief

badiya (I-) (zn) platteland

badruž (zn) basilicum

bađ/y-biđ (ww) eieren leggen

bađr (mv: bđor) (zn) vollemaan

baga (zn) [Sp: *paga*] soldij

bagaz (zn) [Fr: *bagage*] bagage: *bagaz xřif* handbagage

bagıř (zn) [Fr: *baguette*] stokbrood

bağa (zn) bakeliet [synthetisch kunsthars-product]

bağbağ (zn) meerval

bađı (mv: bađiyin) (bn) willend: *kan bađı yemši le-d-đar* hij wilde naar huis gaan; *kan bađı ykun muderris* hij had leraar willen worden

bağla (mv: bađlat) (zn, v) muilezel

bahet (mv: bahtin) (bn) bleek, flets

bahež (mv: bahžin) (bn) opgewekt

bahi, bahiya (mv: bahiyin) (bn) magnifiek

Bahiža (eigennaam) Bahija

bahlawan (zn) clown

bahw (zn) foyer

baħy-buħ be-s-sırr (ww, 1e pers ev vt = *buħt*) een geheim onthullen

bahr (mv: biħar, buħur) (zn) [MSA] zee: *baħr aš-Šamal* de Noordzee; *al-Baħr al-'Abyađ al-Mutawassiř* de Middellandse Zee; *al-Baħr al-'Aħmar* de Rode Zee; *al-Baħr al-'Aswad* de

Zwarte Zee; *al-Baħr al-Mayyıt* de Dode Zee

bakalorya (I-) (zn) zie **řahadat**

I-bakalorya

bakařa (zn) maagdelijkheid

Bakistan (zn) Pakistan

Bakistani (mv: Bakistaniyin) (zn en bn)

1 Pakistaan **2** Pakistaans

bakiya (mv: bakiyat) (zn) pakje

bakuř, bakuřa (zn, coll) eerste vijgen van het seizoen

bakuřa (zn) eikel [penis]

bal (zn) denkvermogen, gedachte, geestesgesteldheid: *bal-ek!* kijk uit!, maak plaats!, pas op!; *nta f-bal-i je* (m) bent in mijn gedachte; *xter-li f-bal-i* de gedachte kwam bij mij op; *taħ l-i f-bal-i* het is plotseling in mijn gedachten gekomen

bal/y-bul (ww, 1e pers ev vt = *bułt*) plassen

baladı (mv: baladiyin) (bn) gemeentelijk

baladiya (mv: baladiyat) (zn) gemeente:

l-baladiya het gemeentehuis, het stadhuis

balag (mv: balağat) (zn) mededeling

¹ baleğ (mv: balğin) (zn) volwassene

² baleğ (mv: balğin) (bn) huwbaar, geslachtsrijp: *baleğ fe-s-sinn* meerderjarig; *ma-ši baleğ fe-s-sinn* minderjarig; *bađı ma-baleğ fe-s-sinn*, *bađı ma-ršed* hij is nog niet meerderjarig

baleğ/y-baleğ fe (ww, III) overdrijven

bali (mv: balyin) (bn) versleten

balid (mv: balidin) (bn) achterlijk, dom

baliza (mv: balizat) (zn) [Fr: *valise*] koffer

balkun (mv: balkunat) (zn) balkon

ballih (zn) ballet

baļa (mv: baļat) (zn) schep

ballina (mv: ballinat) (zn) walvis

ballut (zn, coll) eikel [vrucht van een eik]

balluřa (mv: blařet) (zn) **1** pompon [kwast aan een capuchon van een djellaba] **2** eikel [v ev]

bałtu (mv: bałtuyat) (zn) jas, mantel

ban/y-ban li (ww, 1e pers ev vt = *bant*)

1 blijken, lijken, schijnen **2** verschijnen

banafsaži (mv: banafsažiin) (bn) paars-achtig)

(bant) (zn, coll) [Fr: *banane*] banaan

banašé b-limun (zn) [Fr: *panaché*] sinaas-appelsap met aardbei en banaan

banašé dyal I-'alkul (zn) [Fr: *panaché*] cocktail

bank/banka (mv: bnak, abnak) (zn) bank [geld]

banıyu (zn) [Fr: *banlieue*] buitenwijk

banna (mv: banna'in) (bn) opbouwend

bantalun (mv: bantalunat) (zn) [Fr: *pantalon*] broek: *bantalun de s-ski* skibroek

bantufel (zn) [Fr: *pantoufle*] slof

banuřama (zn) panorama, vergezicht:

banuřama beħriya zeezicht

banuyu (mv: banuyuvat) (zn) badkuip, teil

baqa (mv: baqat) (zn) boeket

baqi (mv: baqin, baqyin) (bn, *baqa/baqya* v) blijvend, resterend: *huwa baqi fe-d-dar* hij is nog thuis

baqi (I-) (zn) het overschot

baqiya (zn) rest, restant

baqlaw (zn) kabeljauw

baqšiš (zn) smeergeld

bar (zn) bar: *bar šeqbi* kroeg

bara'a (zn) onschuldig

bardin (bn, mv) zie **bared**

bared (mv: bardin) (bn) **1** kil, koel, koud **2** onverschillig

bared bezzaf (bn) ijskoud

bareh (I-) (bw) gisteren: *I-bareh fe-l-il* gisteravond, gisternacht; *I-bareh f-le-ēšiya* gistermiddag, gisteravond; *wel-I-bareh* eergisteren

bari (mv: bariyin) (bn) onschuldig: *xrež bari* hij is vrijgesproken [lett: hij is er onschuldig uitgekomen]

barid (zn) post: *barid illktroni* [elektronische post] e-mail

baridi (mv: baridiyin) (bn) post-

baritun (zn) bariton

Bariz (zn) Parijs

barqiya (zn) telegram

barriya (zn) oerwoud, wildernis

barun (zn) baron

baraka (mv: barakat) (zn) zegen

baraka! afgelopen!, genoeg!, ophouden!: *baraka men š-šdağ!* hou op met dat lawaai!

baraka f-raš-kum moge de zegen op jullie hoofd rusten [condoleance]

baramiž (zn, mv) zie **bernamež**

barba (zn, coll) biet

barek !!ahu fi-k dank je wel, graag [lett: moge God je zegenen]

barek/y-barek (ww, III) zegenen

barud (mv: bwaređ) (zn) **1** buskruit **2** ge-weervuur

bas (zn) ellende, kwaad

bas/y-bus (ww, 1e pers ev vt = *bust*) kussen, zoenen

bas-bol (zn) [Fr: *base-ball*] honkbal

bašar (zn) gezichtsvermogen

baškiť (zn, met lidw I-) basketbal

baš (vw) om te, opdat: *mša baš yešri I-xubz* hij ging weg om brood te kopen

b-aš (bw) zie **aš/ašnu**

baša (mv: bašawat) (zn) pasja

bašar (zn) mens: *I-bašar* de mensheid

bašariya (I-) (zn) de mensheid

bat/y-bat (ww, 1e pers ev vt = *bett*) de nacht doorbrengen, overnachten

bať (mv: biťan) (zn) oksel

baťal (mv: abťal) (zn) held, kampioen

baťel (bn) **1** gratis **2** ongedig, ongegrond, onjuist **3** vergeefs

baťima (mv: baťimat) (zn) [Fr: *bâtiment*] flatgebouw

baťoz (bn) corpulent, dik

baťriq (zn) pinguïn

baťri (mv: baťriyat) (zn) accu

baťu (mv: baťuwat) (zn) [Fr: *bateau*] boot, schip

bawaxir (zn, mv) zie **baxira**

baxel/baxil (mv: buxala) (zn) gierigaard

baxira (mv: bawaxir) (zn) stoomboot, boot

bayan (mv: bayanat) (zn) bewijs, uiteenzetting, verklaring

bayanat (zn) data

bayđawi (mv: bayđawiyin) (bn) [MSA] ovaal

bayen (mv: baynin) (bn) beslist, helder, zichtbaar

bayeğ (mv: bayğin) (zn) verkoper: *I-bayeğ dyał I'-atarat* antiquair

bayeğ/y-bayeğ li (ww, III) **1** diep buigen

[bij een ceremoniële begroeting] **2** trouw zweren aan een vorst **3** een verkoop sluiten

baygon (zn) [merknaam] insecticide

bayna (vz) [MSA] tussen: *bayna-ma* terwijl

baynin (bn, mv) zie **bayen**

bayra (mv: bayrat) (zn) oude vrijster

baytari (bw) veearts

bayça (mv: bayçat) (zn) verkoopster

bayğin (zn, mv) zie **bayeğ**

baz (mv: bizan) (zn) **1** havik **2** valk

bažžu (zn) [Fr: *pageot*] zeebrasm

bağ/y-biğ (ww, 1e pers ev vt = *biğt*) verko-

pen: *bağ/y-biğ be-le-kriđi* op krediet verko-

pen; *bağ/y-biğ be-t-ťelq* op krediet verkopen;

bağ/y-biğ li-l-xariž exporteren

bba mijn vader: *bba-k* jouw vader; *bba-ha*

haar vader; *bba hnin-i* mijn grootvader [van

moederszijde]; *bba, llah yreħm-u* wijlen mijn

vader; *bba sid-i* mijn grootvader

bda/ye-bda (ww, 1e pers ev vt = *bđit*) aan-

vangen, beginnen: *ka yebda* het/hij begint

¹bdan (zn, mv) zie **badan**

²bdan (bn, mv) zie **bdin**

bdenžal (zn, coll) aubergine

bdeğ/ye-bdeğ fe (ww) aanranden

bdin (mv: bđan) (bn) dik, vet

bdiğ (mv: bdiğin) (bn) prachtig

¹bdo (zn) aanvang, begin

²bdo (zn, coll) bedoel(en)

be- (vz) zie **b-/be-/bi-**

beddel/y-beddel (ww, II) (in)ruilen, om-

wisselen, veranderen, (ver)wisselen: *beddel/*

y-beddel le-hwayež van kleding wisselen;

beddel/y-beddel s-sukna verhuizen

bedla (mv: bedlat) (zn) kostuum, pak: *bedla*

nisa 'iya broekpak; *badla rešmiya* uniform

bedwi (mv: bedwiya) (zn) plattelander

begra (mv: begrat) (zn, v ev) koe

begri (zn) rundvlees

begrir (zn, coll) pannenkoek [met gaatjes

van vloeibaar deeg]

beħbeħ/y-beħbeħ (ww) hees zijn, schor

zijn

beħrawi, beħrawiya (mv: beħrawiyin)